

REPISAN

KOMBINIRANI PREPARAT ZA SUZBIJANJE REPINE PIPE NA ŠEĆERNOJ REPI

Svrha ovog prikaza je obavještenje o novom kombiniranom insekticidu — »REPISAN P-3« — koji je na zahtjev prakse proizvela tvornica »Chromos« — Zagreb i 1961. godine ga dala u šire terenske pokuse.

Iako je kod šećerne repe potrebno za cijelo vrijeme vegetacije voditi računa o dobro poznatim štetnicima i bolestima, bilo da se pojavljuju redovno u većoj ili manjoj mjeri ili samo periodično u kalamitetima, lokalno ili na velikim prostranstvima, ipak je ova kultura najosjetljivija u vrijeme između nicanja do mjesec dana nakon prorjeđivanja (travanj—svibanj). Tada najveći problem predstavljaju repina i druge pipe te buhači, a ponekad i gusjenice sovice, jer vrlo lako mogu za suha i topla vremena u kratkom roku potpuno uništiti mladi usjev ili tako prorijediti broj biljaka, da uzgoj postane nerentabilan.

Zahvaljujući stalnim žarištima repine pipe u Vojvodini, a djelomično i u Srbiji, sakupljena su već dosad široka iskustva u zaštiti šećerne repe u početku vegetacije.

Ustanovljeno je, da su u početku vegetacije šećerne repe, za praksu najprikladnija prašiva za zaprašivanje, pa se suzbijanje štetnika na mladoj repi izvodilo zaprašivanjima u vrijeme nicanja, i odmah nakon prorjeđivanja šećerne repe i to sredstvima na bazi tehničkog HCH (Bentox) ili gama HCH (Lindan).

Preparati na bazi tehničkog HCH se unatoč lošeg mirisa, smatraju u mnogim proizvodnim rajonima kao najprikladnija sredstva za zaštitu šećerne repe, jer kod ustaljenog plodoreda: šećerna repa, ozime žitarice ili višegodišnje leguminoze — neugodan miris nema utjecaja. Lindanski preparati s 2 do 2,8% aktivne tvari vrlo su djelotvorni, ali je rezidualno djelovanje preparata na bazi tehničkog HCH i Lindana takvo da zahtijeva višekratno tretiranje.

Činjenica je naime, da repu treba zaštititi tokom 30 do 40 dana, jer se lucerina pipa javlja čak i prije nicanja, buhač nešto kasnije, a repina pipa — ovisno o klimatskim prilikama i dubini zimovanje — dolazi na repu postepeno i u trajanju od nekoliko tjedana, a da se ne spominje niz ostalih štetnika, koji se pojavljuju u isto vrijeme.

Preparati na bazi dieldrina s 2% aktivne tvari potpuno zadovoljavaju, obzirom na dugotrajnost djelovanja, ali je njihova otrovnost zahtijevala da se traži novo rješenje.

Na sastanku predstavnika tvornica šećera FNRJ u Saveznoj industrijskoj komori, održanom u veljači ove godine u Beogradu, predloženo je kemijskoj industriji, da proizvede kombinirano sredstvo, koje će ujediniti energično i brzo djelovanje lindana s dugotrajnim djelovanjem dieldrina, a uz to biti što je moguće manje otrovno za toplokrvna bića.

Istraživački laboratorij tvornice »Chromos« proizveo je kao najprikladniju kombinaciju preparat s 2,1% lindana i 0,9% dieldrina pod nazivom REPISAN P-3, s ukupno 3% aktivne tvari.

Komponenta lindan je dišni, dodirni i želučani insekticid. Laka hlapivost mu, radi visokog napona para, omogućava brzo djelovanje, ali koje je, baš radi toga — kratkotrajno. Komponenta dieldrina ima nizak napon para i radi toga malu hlapivost što, s druge strane, rezultira u dugom rezidualnom djelovanju.

Prednost kombinacije lindana i dieldrina u preparatu REPISAN P-3 je u tome što ima bolje djelovanje od samih sastavnih komponenata, tj. relativni nedostaci pojedinačnih komponenata se umanjuju (kratkotrajno djelovanje, sporo djelovanje) na račun međusobnog upotpunjavanja svojstava (brzina djelovanja uz izrazito rezidualno djelovanje).

REPISAN P-3 je naročito djelotvoran kod suzbijanja insekata, koji se pojavljuju naglo s aktivnošću kroz dulje vremensko razdoblje, kao npr. repina pipa (*Bothynoderes punctiventris* Germ.), jer se broj tretiranja kemijskim sredstvima može smanjiti, a samu zaštitu provesti pravovremeno, čime se postižu znatne uštede.

Tvornica »Chromos« je 1961. godine poslala preparat REPISAN P-3 na teren institutima (Novi Sad i dr.) i stanovitom broju šećerana (Županja, Branjin Vrh itd.) s namjerom da ga pokusno ispitaju na svojim repištima u usporedbi s preparatima Dieldrin P-2 i Lindan 2,8 u dozaciji od 18 kg po katastarskom jutru.

Radi standardnog kapaciteta aparature za zaprašivanje kod nas, praksi se preporuča količina od 20—30 kg preparata po hektaru.

Iako je preparat REPISAN P-3 prvenstveno namijenjen tretiranju šećerne repe protiv repine pipe, primjena mu je predviđena sa širim spektrom djelovanja, te je pogodan i za suzbijanje štetnih insekata, koji žderu zelene biljne dijelove u ratarstvu, voćarstvu i vinogradarstvu.

Prema rezultatima iz 1961. godine koji su radi kratkoće vremena još necjeloviti, ipak proizlazi, da je REPISAN P-3 u svojim preliminarnim ispitivanjima potpuno zadovoljio i opravdao očekivanja proizvođača u suzbijanju repine pipe i drugih pipa, buhača, pješčara i ostalih štetnih insekata, koji oštećuju repu u vrijeme između nicanja i prorjeđivanja.

Kemijska industrija očekuje od stručnjaka i praktičara na terenu, da dadu svoje mišljenje i ocjenu vrijednosti ovog novog preparata za zaštitu šećerne repe, koji je namijenjen, da nakon dobivanja dozvole za puštanje u promet, omogući povećanje prinosa ove važne industrijske biljke.

REPISAN P-3 DAS KOMBINIERTE PRÄPARAT ZUR BEKÄMPFUNG VOM RÜBENDERBRÜSSLER (*BOTHYNODERES PUNCTIVENTRIS*)

Inž. Zora Smokvina

CHEMISCHE INDUSTRIE Pflanzenschutzmittel »CHROMOS« — Zagreb

ZUSAMMENFASSUNG

In diesem Referat sind die Angaben über das neue kombinierte Insektizid REPISAN P-3 angegeben, das von der Firma CHROMOS — Zagreb hergestellt wird. Die Kombination der Wirkstoffe in diesem Präparat (2,1% Lindan und 0,9% Dieldrin) vereint eine grosse Anfangswirkung des Lindan mit der guten Dauerwirkung des Dieldrin und besitzt, den Einzelkomponenten gegenüber eine deutlich gesteigerte Wirkung.

REPISAN P-3 ist ein Stäubemittel das in der Praxis meistens verwendet wird, falls ein schnelltötendes Insektizid nötig ist oder bei Schädlingen mit langen Zuwanderungszeiten.

Es eignet sich in der ersten Linie zur Bekämpfung vom Rübenderbrüssler (*Bothynoderes punctiventris* Germ) und anderen Schädlingen die im Frühjahr in der Zeit zwischen dem Auflauf und der Vereinzelung der Zuckerrüben innerhalb 1—2 Tage den Rübenbau schwer beschädigen oder ganz vernichten können.